

emberben fellépő zavarokról van szó, — részletesen ismerteti minden egyes mirigy tárgyalásánál, de utal egyúttal azokra az óriási gyakorlati eredményekre is, melyeket a modern orvostudomány éppen e hormonok ismerete alapján elért. Ez utóbbi vonatkozásban nem loval bennünket túlzott optimizmusba, viszont a reálisan elérhető és remélhető eredmények is rendkívül *biztató perspektívát* nyitnak meg előttünk számos olyan betegségre vonatkozólag, mely betegséggel még nem is olyan régen az orvostudomány semmit sem tudott kezdeni.

Külön fejezetben utal a vitaminok és a hormonok vegyi. és fiziológiai-hatásbeli rokonságára. Mintegy összegezőként az „*Alkat és belső elválasztás*“ című fejezetben a belső elválasztási mirigyek működésének és a kretschneri értelemben vett alkat kialakulásának szoros kapcsolatáról való ismereteinket foglalja össze. A könyvnek különösen ez a fejezete és az a rengeteg ilyen vonatkozású utalás, melyekkel az előbbi fejezetek során találkozunk, *igen értékesek a pedagógus számára.*

Az ügyesen összeválogatott ábrák alatt rövid, de jól átgondolt magyarázó szöveg van.

Kívánatos lenne, hogy a hormontannak, ennek a már most is óriási perspektívát mutató tudománynak főbb eredményeiből tudatos nevelői munkája nivójának emelése érdekében minél többet átvegyen a pedagógus.

Uherkovich Gábor.

A Botond Bajtársi Egyesület Évkönyve I. 1921/22—1936/37. Összeállították és megírták: **Babiczky Ede és Tóth Gyula** Kiadja a Botond Bajtársi Egyesület Vezérsége, Polgári Iskolái Tanárképző Főiskola, Szeged, 1938. 104 l. 80.

A magyar ifjúsági mozgalmak történetében *két, egymástól élesen elütő* korszakot szükséges megkülönböztetnünk. Az első a világháborút betetőző *összeomlásig* tartott, amelyben még nem volt ifjsági életünknek *állandó és országos érdekű* szervezeti formája, hanem csupán *alkalmi* esetek váltották ki a magyar fiatalság rövidéletű tömörüléseit. A második időszakasz eseményei azonban már a legkülönbélebb érdekek és szempontok szerint megszervezett ifjúság képet tükrözik. Érdekes, hogy a *Paedagogium*- és, annak továbbélése, a szegedi *Tanárképző Főiskola* hallgatósága mégis minden időben az érdekképviselési szervezkedésben látta ifjúsági törekvéseinek életjogát, mert csakis így tudott egységesen és öntudattal állást foglalni a rész-célok szintézéseit jelentő nagy nemzeti kérdésekben.

Ezt a gyakorlati felismerést igazolja a *Botond Bajtársi Egyesület* kultúrtermelő tevékenységének első zárószámadása is, hisz' „*Tizenhat év munkájának termését tartalmazza ez az évkönyv*“ — írja Dr. *Eperjessy Kálmán* primus magister, az ifjúság szeretetétől átítatott előszavában (4.1). Majd a társszerzők felkészült tollából megismerkedünk a *budai* és *szegedi* évek tanárjelöltjeinek sokirányú munkásságával: egy letűnt, a világháború küzdelmeiben idegileg felemészthető nemzedékkel és a mai utánpótlással. Míg a *budai évjáratok* érdeklődésének súlypontja erősen *szakirányú* volt, addig a *szegedi nemzedék* lelki műszere már érzékeny kilengéseket végzett a *népkultúra* s annak minden életkapcsolata felé. Ennek a nemzedékváltásnak

legfőbb kísérő jelensége az, hogy az *önképzőköri* szereplésre emlékeztető formák missziója beteljesül s helyét átadja az új, népi és szociális *rendel-tetésű gondolatnak*. Ez az ifjúság már irányító szerepet visz a II. Országos Bölcsész-kongresszuson, rendszeresen járja és kutatja az alföldi tanyavilágot, a délkerületi egyetemi mozgalmak egyik zászlóvivője lesz, a város társadalmi eseményét képező Rákóczi-émlékünnepet rendez s tizenötödik életévét pedig a magyar rádióban üli meg.

Ez a másfélévtizedes példás erőfeszítés a legnagyobb ígéretet tartalmazza — hangos frázisok helyett — arra nézve, hogy az egyetemes magyar nemzeti eszmekörön belül elhelyezkedő polgári iskolai gondolat ifjú hordozói az értékálló szellemi hagyatéket új, korszerű színekkel fogják gazdagítani.

Wagner Ferenc.

Arany Könyvtár 1—6. számai. Megjelentek Budapesten, 1937. és 1938-ban, a „Patria” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság kiadásában. A kiadásért felelős minden egyes kötet összeállítója és magyarázója külön. Ára kötetenkint füzve 1.60 P., kötve 2.— P.

Az eddig megjelent kötetek a következők:

1. Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem;
2. Gyöngyösi István: Marssal társalkodó Venus;
3. Gaal József: A peleskei nótárius;
4. Jósika Miklós: Abafi;
5. Fazekas Mihály: Ludas Matyi és Diószegi—Fazekas: Magyar fűvészkönyv (szemelvények);
6. Katona József: Bánk bán.

Amint látjuk, az Arany Könyvtár a középiskolai irodalomtanítás kötelező olvasmányait nyújtja és fogja további köteteiben is adni. Tehát a magyar irodalom történetének legértékesebb darabjait hozza a könyvszerető felnőtt és a könyv szeretetébe bevezetendő ifjúság elé.

Mi többgyermekes családapák tudjuk, mily sok nehézséget okoznak a kötelező olvasmányok a családi életben is. Időnkint jelentkezik középiskolás gyermekünk, apa, ezt meg ezt el kell olvasni. Erre a családapa körüljárja az ismerősöket, ha van, a könyvtárakat. Egy-két tanulónak sikerül is így hozzájutni az illető könyvhöz, ebből kivonatot készít, a többi diák pedig ezeket lemásolja. Vagy irodalmi „dióhéjak” segítenek át a nehézségeken, megkerülve az eredeti mű elolvasásából származó művészi nevelési szándékot. S ha sikerült ezeket a könyveket megszerezni, sok haszna akkor sincs a tanulónak. Ma már érthetetlen kifejezések és elavult szavak, előtte teljesen ismeretlen társadalmi és politikai viszonyok bukkannak fel minduntalan. Kérdéseivel egy ideig a többé-kevésbé türelmes és hozzáértő szülőt zaklatja, egy-két balsiker és elutasítás után jobbnak látja hallgatni, ha nem is értette meg az olvasottakat.

Ezekon a bajokon segít a Könyvtár. Bár kötetei a remélhető nagy fogyasztásra való tekintettel olcsóbbak is lehetnének, még mindig könnyebben beszerezhetők, mint a többnyire gyűjteményes díszkiadások drága, vagy, az egészen olcsó, de semmi magyarázatot nem nyújtó olcsó kiadások.